

Boekverslag Figuranten (Arnon Grunberg)

Loes de Heus dec 2001

© havovwo.nl

A. Administratief

1. De bespreking is gemaakt door Loes de Heus
2. De precieze titel van het boek is Figuranten
3. De naam van de schrijver is Arnon Grunberg.
4. De schrijver is afkomstig uit Nederland
5. Het boek is voor het eerst gepubliceerd in 1997. Ik heb de achtste druk gelezen.
6. Het boek is uitgegeven door uitgeverij Nijgh & van Ditmar.
7. Het boek telt 300 bladzijden.
8. De inleverdatum is in week 48, 1 december en ik lever het in bij mevrouw van Vegchel.
9. Ik heb het internet geraadpleegd en wel de volgende pagina's.
  - www.internetcollege.nl
  - www.scholieren.com
  - Boekje genaamd: Eerste druk '97, van Jan Heerze en Cor Gerritsma, vanaf blz 49.

B. Samenvatting

De ik persoon Ewald Stanislas Krieg (kortweg Ewald) is makelaar in krotten, zo typeert hij in ieder geval zichzelf. Hij woont in New-York. Geld is het enige dat hem nog interesseert, nadat alle andere ambities die hij had op niets zijn uitgelopen. Terwijl hij in New-York makelaar is denkt hij terug aan de tijd dat hij in Amsterdam woonde en Broccoli en Elvira ontmoette.

Broccoli was een man die eigenlijk Michaël Eckstein heette, maar door iedereen Broccoli werd genoemd. Broccoli had geld genoeg en een groot huis, omdat zijn ouders vrijwel permanent in het buitenland leefden. De ik persoon (Ewald Krieg) wordt een vriend van Broccoli, of om het beter te zeggen een volgeling. Broccoli was ervan overtuigd dat hun een geweldige carrière in de filmindustrie lag te wachten. Ewald (die in het hele boek de ik persoon is) dacht daar wel anders over, nadat hij meerdere keren was afgewezen bij de toneelschool. Maar Ewald volgde Broccoli in de weg naar een geweldige carrière in de film industrie, want Ewald wilde wel beroemd worden.

Het tweetal (Ewald en Broccoli) werd een drietal. Elvira Lopez sloot zich bij hun aan. Ook zij wilde graag beroemd worden, en Broccoli beloofde daarbij te helpen. Elvira had in haar geboorteland, Argentinië, in een film gespeeld, die helaas nooit voltooid is. De eerste stap in de goede richting was een rolletje in de FNV film, hierin waren zij figuranten die rare dingen moesten zeggen. Veel meer succes hebben zij niet gehad, wel speelde Ewald Krieg nog een rol van iemand die van de trap af werd gegooid. Wel werden de ideeën van beroemd worden steeds groter, zo bereidde Elvira zich voor op een rol in Macbeth en liet Broccoli, steeds kaartjes drukken met teksten. Ook gaf Broccoli veel cadeautjes weg omdat de mensen anders van je dachten dat je een arme sloeber was of niks te vertellen had.

Boekverslag Figuranten (Arnon Grunberg)

Loes de Heus dec 2001

© havovwo.nl

Meneer Bercowicz, die zijn naam heeft veranderd in Berk, vertegenwoordigde de ouders van Broccoli in Nederland. Hij zorgde dat Broccoli financieel zijn gang kon gaan en hij hield toezicht op het huis waar Broccoli woonde. Het huis werd schoongemaakt door mevrouw Meerschwan die het niet allemaal goedkeurde in het huis van de familie Eckstein, maar die trouw de troep een beetje kwam opruimen.

Ewald werd verliefd op Elvira, maar durfde dit nauwelijks te laten blijken. Eén keer hebben zij samen gevreeën maar daar bleef het bij. Ook Broccoli was verliefd op Elvira, Ewald heeft ze een keer zien zoenen in de keuken.

Broccoli voelde zichzelf een genie en hij zegt dat zijn moeder hem vroeger ook zo'n wonderkind vond. Elvira en Ewald zijn toegelaten tot Broccoli's vereniging van genieën. Broccoli verzong Operatie Brando, een geheim plan waar alleen hun drieën van wisten. Dit plan moest er voor zorgen dat ze naar de top kwamen, door zoveel mogelijk op Marlon Brando te gaan lijken.

Meneer en Mevrouw Eckstein kwamen naar Nederland om hun huis te verkopen en voorgoed naar het buitenland te vertrekken. Meneer Eckstein bleek een agressieve dronkelap te zijn geworden en zijn vrouw was doodsbang dat er iets aan het licht zou komen zodat zij in de gevangenis zouden belanden. Het huis werd ontruimd en een hele boel spullen werden meegenomen door meneer en mevrouw Eckstein. Meneer en mevrouw Eckstein vertrokken blijvend naar Zwitserland, waarna zij zullen door reizen naar Mexico, want mevrouw Eckstein wilde hier een hotel oprichten.

Meneer Berk onderhield na dit vertrek van Broccoli's ouders naar het buitenland contact met Broccoli's ouders. Op een moment stortte meneer Berk in, en was er geen contact meer met meneer en mevrouw Eckstein, zo was dus ook de geldstroom weg. Meneer Berk overleed in het ziekenhuis.

Ewald kreeg nog een rare rol in een jeugdtheatervoorstelling en maakte daarin kennis met Frederika Steinman, een echte actrice. Zij gaf Ewald de opdracht een monoloog te schrijven, die erover ging dat zij naakt op een zwarte kubus zou zitten. Op een moment vertrok Frederika naar haar geliefde in Israël, Ewald ging met haar mee en ging bij zijn zus logeren. Van de monoloog is nooit wat terecht gekomen dus ook het contact met een echte actrice was verbroken.

De opvoering van Elvira als Lady Macbeth had evenmin succes, er kwam niemand op de voorstelling af. Zo was dus geen van het drietal bekend geworden. Daarom vertrokken Elvira en Broccoli naar Amerika om daar aan Elvira's carrière te werken. Ewald bleef in Amsterdam. Zes jaar later reist hij ook naar New-York, waar hij dacht dat Elvira en Broccoli waren, maar hij kan ze niet meer terug vinden. In Amerika is hij makelaar geworden.

Boekverslag Figuranten (Arnon Grunberg)

Loes de Heus dec 2001

© havovwo.nl

C. Analyse

1. De titel verwijst naar de figuranten rol van Ewald in de film, hij wordt dan van de trap gegooid. Ook waren Elvira, Broccoli en Ewald figuranten in de FNV film. Verder heeft de titel ook betrekking op de rol die Broccoli, Elvira en Ewald in elkaars leven spelen. Zij weten eigenlijk niets van elkaar, zij zijn figuranten in elkaars levens. Ook zijn de mensen waar het boek verder over gaat figuranten in Ewalds leven, hij weet niks van de personen af, bijvoorbeeld van Frederika of van meneer en mevrouw Eckstein.
2. Het boek is geschreven in Proza. En het is een Roman, dit omdat de personen uitvoerig worden beschreven (in dit geval vooral Ewald) er is een duidelijke ontwikkeling in het boek gaande. Ook zijn er meerder zij sporen van het boek aanwezig, er is niet één verhaalspoor. Ook verloopt er vrij veel tijd tussen het begin van het boek en het einde, dit duidt allemaal op een roman.
3. In dit boek komt één karakter voor en vele types. Het karakter is Ewald Stanilis Krieg, de types zijn Broccoli, Elvira, Meneer en Mevrouw Eckstein (ouders van Broccoli), Meneer Berk (waarnemer voor de ouders van Broccoli), Mevrouw Bercowicz (de zus van meneer Berk), Mevrouw Meerschwan (de schoonmaakster in het huis van de familie Eckstein) en Frederika Steinman (bekende actrice). Ewald Krieg is het enige karakter omdat je alles van hem te weten komt, zijn gevoel over mensen en zijn gevoel van zichzelf. Ook zie je hem duidelijk veranderen, op het begin is hij nog een duidelijke volgeling van Broccoli, maar op het end trekt hij zich van Broccoli en Elvira terug. De rest zijn types, omdat deze wel aan bod maar je verder niet heel veel van ze weet. Je kent ze eigenlijk alleen maar uit de beschrijving van Ewald. Dit omdat je het hele verhaal door zijn ogen beleeft.
4. - Het is niet duidelijk in welke tijd zich dit afspeelt, maar waarschijnlijk in de tijd dat dit geschreven is, zo in de negentiger jaren. Het is in de tijd dat het belangrijk was om beroemd te worden, veel mensen wilden beroemd worden in de filmindustrie, dit idee was in de negentiger jaren heel groot.
  - Het is niet duidelijk hoeveel tijd er tussen het begin en het einde verloopt, dit door de proloog en de epiloog. Als je die twee delen weglaat is het ongeveer 2 jaar, dit weet je niet helemaal precies. Omdat er geen duidelijke tijdsverwijzingen zijn. Wel weet je dat het 6 jaar terug af heeft gespeeld, want in de proloog en de epiloog wordt deze 6 jaar genoemd. Maar er wordt geen zes jaar verteld, want er wordt verteld totdat Ewald naar Amerika vertrekt, maar in de proloog en de epiloog is hij al gewild makelaar, hier heeft dus wel een tijd overheen moeten gaan.
  - Het verhaal is wel en niet chronologisch verteld, het midden deel is wel chronologisch verteld, maar als je vanuit de proloog kijkt dan is er één grote flashback, namelijk het hele midden deel.

Boekverslag Figuranten (Arnon Grunberg)

Loes de Heus dec 2001

© havovwo.nl

- Er zijn dus geen bepaalde plekken waarop de flashbacks plaatsvinden. Als je het hele midden deel als flashback beschouwt dan vond deze plaats toen Ewald dacht aan zijn tijd in Amsterdam
- 5. - Je beleeft het boek door de ogen van Ewald Krieg
  - Er is de ik- vertelsituatie gebruikt.
- 6. - Het verhaal speelt zich af in Amsterdam, en later in New-York.
  - Er vinden veel handelingen plaats in het huis van Broccoli, later in het huis van Elvira, in verschillende restaurants, op het station, in een schuur, in een serre. Verder hebben deze ruimtes niet echt invloed, behalve dan het huis van Broccoli, het gaat erom dat het daar zo'n tentenkamp is.
- 7. - Het verhaal is opgebouwd uit vijf grote hoofdstukken (I,II,III,IV,V). Deze hoofdstukken zijn dan weer onderverdeeld in korte hoofdstukken van een paar bladzijde met titels van een hele zin. Er is een proloog en een epiloog die een titel hebben van een hele zin.
- 8. - Er is een gesloten einde, want het probleem/ onderwerp waar het het hele boek over gaat, is hier ten einde. Het gaat namelijk om het beroemd worden in de film/ toneel industrie. Op het eind van het boek is dit voor Ewald over.
- 9. - Het centrale thema: Het verlangen naar succes, naar iemand worden die je niet bent en waarschijnlijk ook nooit zult worden.
- 10. - Er zijn wel meer thema's die een rol spelen, bijvoorbeeld liefde, vriendschap, geld en familiebanden. Maar deze zijn allemaal ondergeschikt en komen al snel kijken bij dit soort onderwerpen.
- 11. - Ik citeer een stukje van bladzijde 21.

Ik bestudeerde de vloer en daarna tuurde ik naar de afdeling waar reumatische pleisters hingen. Van die pleisters die je op je rug moet plakken en dan gaat de reuma weg. Ik kon zien dat de juffrouw haar gezicht dicht bij de neus van Broccoli hield. Ik voelde dat ik weer aan het ontvlammen was en daarom concentreerde ik me op de reumatische pleisters. In die tijd had ik vaan ongewild erecties, met name in cafés. Dan durfde ik niet meer op te staan bang dat ze het allemaal zouden zien. Dus bleef ik net zolang zitten tot het over was. Ik begon zelf hele wijde bandplooibroeken te dragen. Ik had voortdurend het idee dat mensen naar mijn kruis keken. Wij hadden een rabbijn die had gezegd dat God alles zal, ook je kruis, en dat je je daarom goed moest wassen. En ook moest zorgen voor een besnijdenis als je nog niet besneden was. Ik had toch liever dat God naar mijn kruis keek dan mensen op straat. Volgens Broccoli zag ik er in die bandplooibroeken uit als een Volendamse boer. Daarom ging ik weer gewone broeken dragen.

Boekverslag *Figuranten* (Arnon Grunberg)

Loes de Heus dec 2001

© havovwo.nl

'Kom hier', riep Broccoli, 'ze wil jou ook bekijken. Ik was nog niet bij de toonbank of ze bracht haar gezicht zo dicht bij mijn neus dat ik de rimpeltjes rond haar lippen kon zien. Voor de zekerheid hield ik op met ademen. 'Jullie hebben niet helemaal dezelfde huidskleur', zei ze. 'Ik moet jullie twee verschillende soorten poeder verkopen'. 'Dat is goed,' zei Broccoli.

Je ziet hier duidelijk de schrijfstijl die in dit boek gebruikt wordt. Veel beschrijving met af en toe dialoog. Beschrijving was er vooral als het erover ging wat Ewald van iets of iemand dacht. Ook zie je dat er heel lang over iets onbelangrijks wordt doorgepraat. Ewald heeft het maar over die erectie terwijl het gaat om een poeder voor zijn neus te kopen.

D. Informatie over de schrijver

Arnon Grunberg werd geboren op 22 februari 1971. Hij was leerling van een Amsterdamse montessori school. Daarna ging hij naar het Vossius Gymnasium. Hier werd hij vroegtijdig van verwijderd als a- sociaal element. Hierdoor was zijn schoolcarrière al snel aan zijn einde. Hij kreeg verschillende baantjes bijvoorbeeld als afwasser, assistent in een apotheek, assistent bij een adresboekuitgeverij. In 1991 krijgt hij een toneelschrijfpdracht aangeboden. Ook richt hij een uitgeverij op, die al snel aan zijn einde is belandt door allerlei betalingsmoeilijkheden. In 1992 krijgt hij een schrijfpdracht van Toneelgroep Amsterdam. Hij wordt in 1993 columnist voor boekblad. Ook schrijft hij een monoloog voor Barbara Duijfjes en publiceert hij een tekstboek. In 1993 maakt hij iedere week een interview voor een boekenprogramma van de VPRO-radio en hij leest hier ook verhalen in voor. In 1994 krijgt hij de RABO-bank lenteprijs voor zijn verhaal Tina. In 1994 verschijnt ook zijn eerste boek, genaamd Blauwe Maandagen. In 1994 wordt Arnon Grunberg voor verschillende prijzen genomineerd, hij wint de Anton wachterprijs en het Gouden Ezelsoor (1995) voor best verkochte literatuur debuteert. In 1997 verschijnt het boek *Figuranten*. En in 1998 schrijft hij het boekenweekgeschenk. Ook schrijft hij in 1998 essays getiteld 'De troost van de slapstick, en het filmscript van het 14^e kippetje. In 1999 verschijnt ook een gedichtenbundel van hem. En in 2000 weer een nieuwe roman genaamd 'Fantoempijn'. Waar hij de AKO-literatuurprijs voor heeft gewonnen. Arnon Grunberg heeft ook een makelaarsdiploma.

Er zijn best wel veel overeenkomsten tussen Ewald Krieg (de hoofdpersoon van het boek) en de schrijver zelf. Beide woonden zij in Amsterdam. Ook zijn er overeenkomsten in werk, Ewald Krieg wil beroemd worden met film/toneel, Grunberg met theater stukken en boeken schrijven. Dit is beide kunst. In het boek gaat het er ook over dat Ewald mee moet naar Amerika om toneelteksten te schrijven, Grunberg doet dit ook in zijn dagelijkse leven. Een andere overeenkomst is dat er bij Grunberg en bij Ewald Krieg eerst veel misgaat, bij Ewald is dit het blijven van een Figurant maar later wel een beroemde makelaar worden. Bij Grunberg is dit het niet afmaken van de middelbare school en het mislukken van een uitgeverij, maar later toch een succesvol schrijver worden. Ook heeft Grunberg net als Ewald Krieg een makelaars diploma. Ook zit Grunberg op het moment in New-York en ook Ewald

Boekverslag Figuranten (Arnon Grunberg)

Loes de Heus dec 2001

© havovwo.nl

---

vertrekt naar New-York. Ook hebben zowel Ewld Krieg als Arnon Grunberg geen schooldiploma. Er zitten dus duidelijke overeenkomsten in.

E. Mening

Het was weer tijd om een boek te gaan zoeken. Helaas had ik echt geen idee wat voor een boek ik moest gaan lezen. Zo bleef ik het maar uitstellen om te gaan nadenken over een boek. In de zomervakantie had ik verschillende boeken gelezen van dat blaadje met titels, maar geen van deze sprak mij zo aan, dat ik er een boekverslag over wilde maken. Dus nou maar weer is kijken in onze thuisbibliotheek. Even met mijn vader gepraat en die had wat boeken voor mij opgedoken, maar ik vond geen van alle leuk. Vaak had ik na één hoofdstuk al geen zin meer, omdat het taal gebruik en de schrijfstijl me niet aanspraken. Iets later maar is gepraat met een vriendin of die niet nog een goed idee had. Nou zei ze moet je maar is kijken bij Arnon Grunberg, dat is wel luchtig en niet zo heel diepgaand. Ik luister goed naar haar en zo kwam ik op dit boek terecht. Bij nader inzien nog niet zo'n geschikt boek, maar omdat de tijd erg begon te dringen toch maar besloten dat mijn boekverslag over dit boek zou gaan. Volgende keer zoek ik ver van te voren een boek, zodat ik een boek heb dat mij erg aanspreekt.

Ik begon dit boek vol goede moed te lezen, en omdat het eerste hoofdstuk me erg aansprak ging ik gestaag doorlezen. Maar al snel sloeg het noodlot toe. Alles ging wel heel erg op elkaar lijken. Ik had het idee dat ik wel 10 keer hetzelfde las en dat ze bladzijden lang door zaten te zagen over één onderwerp. Dit vond ik toch een mindere kant van het boek. Veel andere dingen waren ook erg leuk, maar je moet er toch wel geboeid bij blijven en geboeid was ik bij dit boek niet aldoor meer.

Het onderwerp waar dit over gaat spreekt mij ook niet zo bijster veel aan. Ik heb helemaal niet de behoefte om beroemd te worden op tv of zoiets dergelijks. Dit boek ging vooral over beroemd worden. Het ging om het verlangen om iemand te worden die je niet bent en waarschijnlijk nooit zult worden. Voor mij heeft dit niet veel betekenis ik wil gewoon mezelf blijven en andere hoeven zich ook niet anders voor te doen. Het is ook een vrij onbelangrijk onderwerp, tuurlijk komt het wel veel voor, maar een echte waarde heeft het niet. Ik vind dat het boek weinig diepgang had, er werd niet erg diep ingegaan op bepaalde personages of problemen. Dit vond ik jammer want juist dat boeit mij wel in boeken.

De personen die in dit boek voorkomen zijn niet allemaal levensecht, dit is jammer want ik heb het gevoel dat het boek wel is geschreven om de personen alledaags voor te laten komen, maar zo kwamen ze op mij niet over. Ewald Krieg was een persoon waar je veel van te weten kwam, en ook dingen die vrij vaak voorkomen. Zoals bijvoorbeeld het meerdere keren niet aangenomen worden voor de toneelacademie, hier hoor je vaak mensen over. Ook dat hij Broccoli zo volgde is wel levensecht, dit gebeurt wel vaker als je jong bent en niet weet wat je wil, dan ga je een bepaald persoon volgen. Broccoli vond ik geen levensecht persoon, hij gaf heel veel geld uit (aan onbelangrijke dingen) veel Nederlanders zijn erg gierig en zullen niet met geld omgaan zoals hij dat doet. Ook het drukken van die kaartjes met rare teksten komt op mij heel onecht over.

Boekverslag Figuranten (Arnon Grunberg)

Loes de Heus dec 2001

© havovwo.nl

De verhoudingen tussen de verschillende personages in het boek, zijn af en toe wel grappig. Bijvoorbeeld die vereniging voor genieën. Maar wel weer vreselijk onecht. Of in ieder geval niet zoals ik het ken. De ouders van Broccoli die bijvoorbeeld altijd in het buitenland wonen, ik vind dit een beetje vreemd.

De beslissingen van verschillende personen vind ik af en toe verstandig, maar soms ook niet. Een verstandige beslissing vindt ik bijvoorbeeld dat Ewald niet mee naar Amerika gaat. Maar een onverstandige beslissing vind ik bijvoorbeeld de beslissing om Frederika achter na te reizen naar Israël, dit heeft geen enkel nut gehad.

De taal die in het boek gebruikt werd vond ik een groot pluspunt, het waren makkelijke woorden in makkelijke zinnen, hier las je snel doorheen. Maar doordat je af en toe de draad kwijt raakte van het verhaal, snapte je het niet meer, maar dit kwam niet door de taal. Het perspectief dat gebruikt wordt, was op zich een goed perspectief, maar af en toe werd je een beetje gek van dit perspectief. Het was namelijk het ik- perspectief, alles werd vanuit één standpunt verteld. Op zich is dit wel handig, maar ik denk dat het fijner was geweest als er verschillende hoofdstukken/ delen waren geweest, met een ander perspectief.

Op de achterkant van het boek en in een ander boekje vond ik veel lovende recensies, daarom verwachtte ik een heel erg goed boek. Dit is mij toch erg tegen gevallen, ik bleef niet meer geboeid bij het boek, voor mijn doen werd er teveel beschreven. Maar meningen verschillen gelukkig.